

'OKU 'IKAI KE TOE MA'U 'E LENI IA 'A E 'Ū 'OHOFI 'E HE KAUTÍ

Ei', Leni' 'oku ke
kai māsoló'-te ke
kauti.

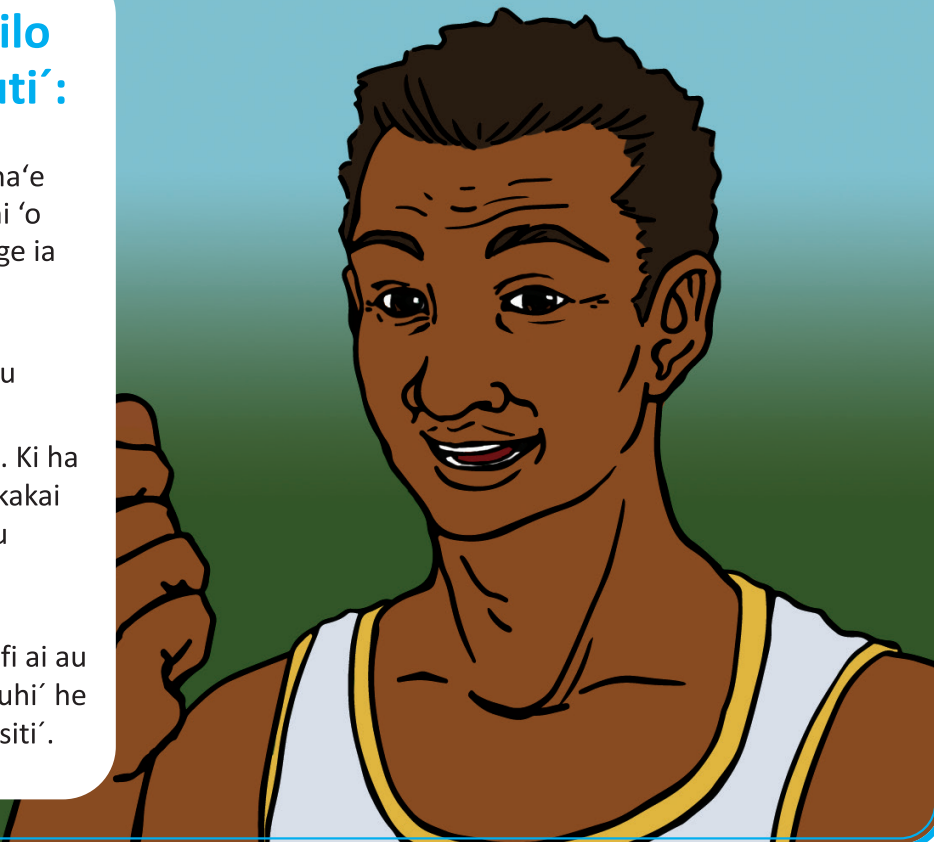
'Ikai', 'oku ou lava au 'o
kai me'atahi he taimi' ní'. Na'e
tupu 'eku kauti' 'i hono ta'ofi 'e
he kofuua hoku sino' hono tuku
ange 'o e 'iuliki 'ēsiti'.
'Oku ou folo fo'i'akau he 'aho
kotoa pē ke tauhi ke ma'ulalo
'eku 'iuliki 'ēsiti'.

Ko e tokolahi taha 'o e kakai 'oku kauti' 'oku fakatupu ia mei honau kofuua' 'o 'ikai ko e me'akai'

Ko e me'a 'eni kuo u 'ilo fekau'aki mo 'eku kauti':

- Ne u a'usia ha 'ū 'ohofi kauti fakamamahi mo'oni koe'uhi' he na'e puke 'e hoku kofuua ha kongā lahi 'o e 'iuliki 'ēsiti' kae 'ikai ke tuku ange ia 'i he'eku 'alu ki he falemālōlō.
- Ko e me'akai', tautaitefito ki he me'atahi' 'oku 'ikai ke ne fakatupu 'e ia 'a e kauti'.
- 'Oku 'ikai ko hoku fo'ui 'a e kauti'. Ki ha kakai 'e ni'ihi', tautaitefito ki he kakai Māori mo e Tonga', 'oku fakatupu 'a e kauti 'e hotau tupu'anga' mo e anga 'o e ngāue hotau kofuua'.
- Na'a mo e taimi na'e 'ikai ke 'ohofi ai au 'e he kauti', na'a ku kauti pē koe'uhi' he na'e fu'u mā'olunga 'eku 'iuliki 'ēsiti'.

Ko e tokolahi taha 'o e kakai 'oku kauti' 'oku fakatupu ia mei honau kofuua' 'o 'ikai ko e me'akai'

'Oku talamai 'e Joe kiate au ko Leni' 'oku 'ikai ke ne toe ma'u e kauti' – 'oku ne folo fo'i'akau he 'aho kotoa pē pea 'oku 'ikai ai ke ne toe kauti'.

Ta kuo ne fai ha faikehekehe lahi' – na'e 'ikai ke ne toe ma'u mo'oni e 'ū 'ohofi fakamamahi lahi 'a e kauti'. 'Oku 'ikai ke ne fiema'u ke u tokoni kiate ia 'i ha me'a pē. 'Oku ne 'alu ma'u pē ki he ngāue'. 'Oku fiefia fakataha mo e fānau tangata'. 'Oku ne fiefia lahi ange'. 'Oku ne faka'amu na'a ne kamata folo fo'i'akau pē kimu'a ange'.

Ko e tokolahi taha 'o e kakai 'oku kauti' 'oku fakatupu ia mei honau kofuua' 'o 'ikai ko e me'akai'

Ko e me'a 'eni kuo u 'ilo fekau'aki mo e kauti':

- Ko e me'akai', tautautefito ki he me'atahi' 'oku 'ikai ke ne fakatupu 'e ia 'a e kauti'.
- 'Oku 'ikai ko ha fo'ui ia ha taha 'a e kauti'. Ki ha kakai 'e ni'ihī', tautautefito ki he kakai Māori mo e Tonga', 'oku fakatupu 'a e kauti 'e hotau tupu'anga' mo e anga 'o e ngāue hotau kofuua'.
- 'Oku fiema'u ke u tokoni'i 'a Leni' ke ne folo 'ene fo'i'akau 'i he 'aho kotoa pē koe'uhi' ke ne tauhi 'ene 'iuliki 'ēsiti ke ma'ulalo 'i he .36.
- 'Oku fiema'u ke ma talanoa mo Leni ki he'ema fānau tangata' ke nau 'ilo' i pe 'oku nau kauti', koe'uhi ko honau tupu'anga' pea 'e fiema'u ia ke 'ai 'enau faito'o 'i ha taimi lōloa koe'uhi ko 'enau mo'ui lelei'.

Ko e tokolahi taha 'o e kakai 'oku kauti' 'oku fakatupu ia mei honau kofuua' 'o 'ikai ko e me'akai'

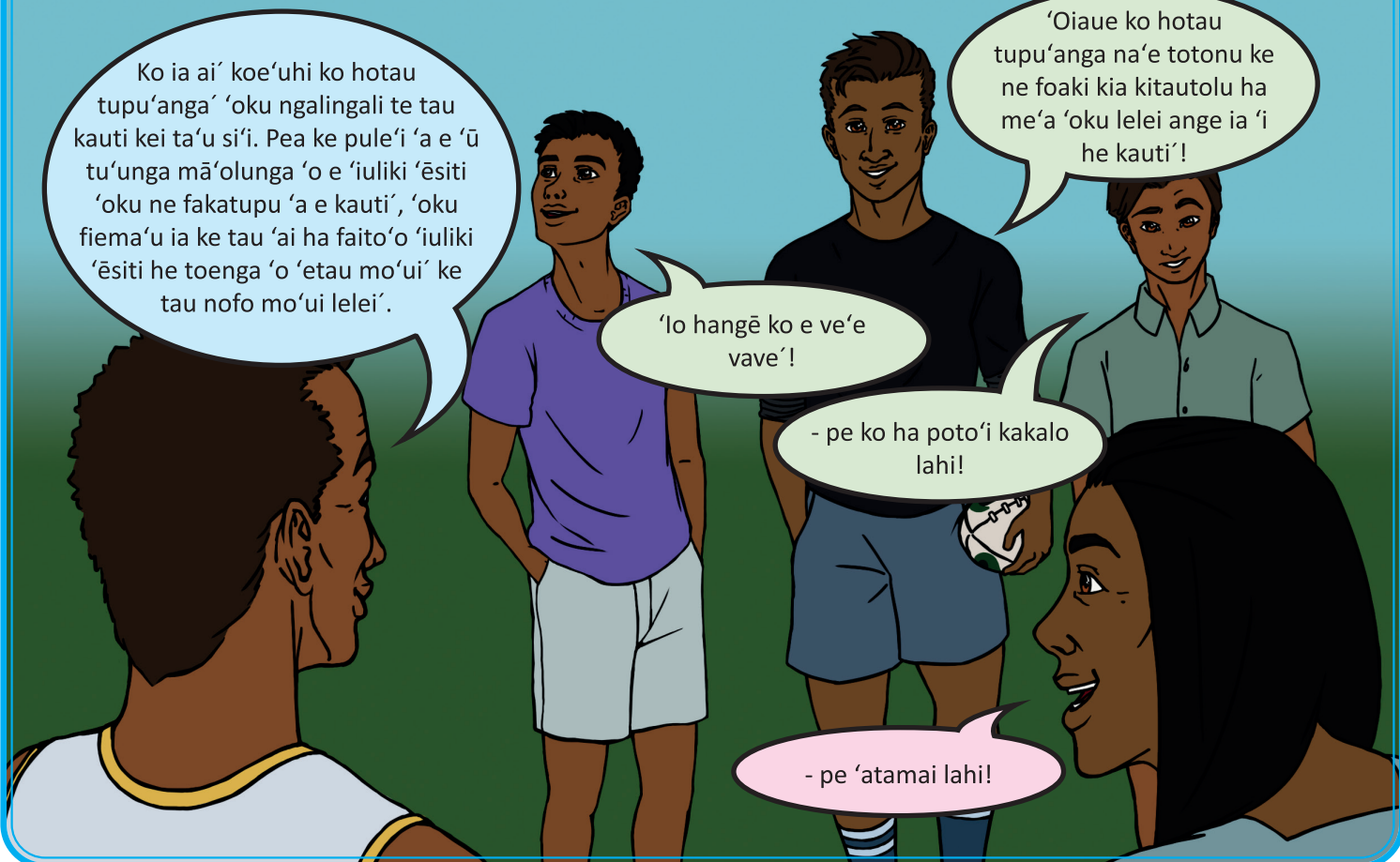
Ko ia ai' koe'uhi ko hotau tupu'anga' 'oku ngalingali te tau kauti kei ta'u si'i. Pea ke pule'i 'a e 'u tu'unga mā'olunga 'o e 'iuliki 'ēsiti 'oku ne fakatupu 'a e kauti', 'oku fiema'u ia ke tau 'ai ha faito'o 'iuliki 'ēsiti he toenga 'o 'etau mo'ui' ke tau nofo mo'ui lelei'.

'Oiaue ko hotau tupu'anga na'e totonu ke ne foaki kia kitautolu ha me'a 'oku lelei ange ia 'i he kauti'!

'lo hangē ko e ve'e vave'!

- pe ko ha poto'i kakalo lahi!

- pe 'atamai lahi!

Ko e tokolahi taha 'o e kakai 'oku kauti' 'oku fakatupu ia mei honau kofuua' 'o 'ikai ko e me'akai'

Ko e me'a 'eni kuo u 'ilo fekau'aki mo e kauti':

- 'Oku fakatupu 'a e kauti 'e he tupu'anga'.
- 'Oku ngalingali te tau kauti 'i ha ta'u si'i ange'.
- I he taimi 'oku fuofua 'ohofi ai kitatolu 'e he kauti' 'oku fiema'u ke tau talanoa mo ha Toketā Fakafāмили' fekau'aki mo e kamata ke ma'u e faito'o 'iuliki 'ēsiti'.
- 'Oku fiema'u ke tau ma'u e faito'o 'iuliki 'ēsiti' 'i kotoa 'etau mo'ui' pea 'oku sai pē ia he 'oku ne 'ai ke tau mo'ui lelei'.
- Ka 'i he taimi' ni' 'oku lava pē ke tau longomo'ui', 'oua e inu e 'ū inu me'a kasa', kai 'a e me'akai fakatupu mo'ui lelei' pea nofo ma'u 'i ha mamafa mo'ui lelei'.

Ko e tokolahi taha 'o e kakai 'oku kauti' 'oku fakatupu ia mei honau kofuua' 'o 'ikai ko e me'akai'

Ei Leni' te ke lava 'o tokoni mai' – kuo 'ohofi au 'e he kauti 'o laulau uike mai 'eni'. 'Oku 'ikai ke u toe lava 'o ma'u e 'u faito'o ki he langa' koe'uhi he 'oku mamahi ai hoku kete'.
Kuo talamai he'eku pule' 'e mole 'eku ngāue koe'uhi' kuo fu'u lahi e taimi 'oku 'ikai ke u ma'u ngāue ai'.

Ongo faingata'a toko.
Ko e hā 'oku ke fiema'u ke fai'?

'Oku ou fiema'u pē 'eku ngāue' – 'oku fiema'u ke u tokanga'i hoku fābili'

'Oku ke 'ilo'i' te ke fiema'u ke 'ai e faito'o 'i he 'aho kotoa pē ki he toenga 'o ho'o mo'ui' ke ke mo'ui lelei'. Ko ha fili lahi eni.

Ko e hā pē ha me'a 'e fiema'u' – 'oku ou fo'i mo'oni he me'a' ni!

Ko e tokolahi taha 'o e kakai 'oku kauti' 'oku fakatupu ia mei honau kofuua' 'o 'ikai ko e me'akai'

Ko e me'a 'eni na'e talamai 'e Leni kiate au fekau'aki mo hono tokanga'i 'ene kauti':

- Na'a ne talanoa ki he'ene Toketā Fakafāmili fekau'aki mo e fiema'u ke 'ai e faito'o 'iuliki 'ēsiti'.
- Na'e lau māhina pea toki ma'u e faito'o 'iuliki 'ēsiti he fua totonu' ke 'ohifo hono tu'unga 'iuliki 'ēsiti ki lalo ki he .36 ko ia ai' na'e fiema'u ke ne fa'a kātaki'.
- Na'e 'ohofi tu'o ua ia 'e he kauti' lolotonga 'a e 'ai 'e he'ene Toketā Fakafāmili 'a e fua totonu 'o e faito'o 'iuliki 'ēsiti'. Ko 'ene Toketā Fakafāmili pē na'a ne talaange 'e lava ke hoko 'eni', pea 'oange kiate ia e 'ū faito'o ki he langa' mo talaange ke hokohoko atu pe 'ene ngāue'aki 'ene faito'o 'iuliki 'ēsiti'.
- Ko e taimi kotoa pē na'a ne fakakaukau ai 'oku 'ikai ke ne fiema'u ke folo 'ene 'ū fo'i'akau he 'aho' ni' na'a ne manatu'i leva 'a e 'uhinga na'a ne fai ai 'a e me'a' ni' – na'a ne fiema'u ke tauhi 'ene ngāue', 'ai ke faingofua ange ki hono uaifi', pea feohi mo 'ene fānau. Neongo pe ko e hā e ngaahi 'uhinga', manatu'i kinautolu mo tauhi ke folo ma'u pē e ngaahi fo'i'akau'.
- Pea 'oua e mā 'oku ke folo fo'i'akau 'i he 'aho kotoa pē – 'oku ke fai 'a e me'a totonu kia koe', ko ho fāmili' pea mo ho'o mo'ui lelei'. Lelei atu kiate koe toko.

Ko e tokolahi taha 'o e kakai 'oku kauti' 'oku fakatupu ia mei honau kofuua' 'o 'ikai ko e me'akai'

Ko ia ai' ko ho'o sivi toto fakamuimui taha' 'oku hā ai ko ho 'iuliki 'ēsiti 'oku kei 'i he .36 'a ia ko ha fakalalakala lahi 'aupito ia mei he .68 'aē na'a ke kamata ai'. Pea ko e fua ho toto' pea mo ho suka' na'e toe lelei foki mo ia'.

'Oku sai ia' – 'o kapau te u folo pē 'eku 'ū fo'i'akau 'iuliki 'ēsiti he 'aho kotoa pē, te u nofo ma'u pē 'i he .36!

Ko e tokolahi taha 'o e kakai 'oku kauti' 'oku fakatupu ia mei honau kofuua' 'o 'ikai ko e me'akai'

Ko e me'a kuo u ako meia Leni':

- Tokanga taha ki he fehokotaki ki he tupu'anga mo e founa 'oku ne uesia ai 'a e kofuua'.
- 'Oua te ke talanoa ki he me'akai mo e inu' – fakapapau'i 'oku ke tala ange 'oku 'ikai totonu ke tukuaki'i kinautolu ki he ke kauti'.
- Feinga ke 'ilo'i 'ene 'uhinga ki he liliu' – ko e hā e me'a ke faka'ai'ai ai kinautolu ke hokohoko atu 'enau folo 'enau fo'i'akau 'iuliki 'ēsiti' ki he toenga 'o 'enau mo'ui'.
- Tala hangatonu fekau'aki mo hono fuoloa 'e fiema'u ke nau a'u ai ki he tu'unga totonu 'o e faito'o 'iuliki 'ēsiti' pea 'oku malava pē ke nau a'usia ha 'ū 'ohofia e kauti' he lolotonga e taimi ko 'eni'.
- Kapau 'oku 'ikai fiema'u 'e he kakai ke nau Ngāue'aki e faito'o 'iuliki 'ēsiti' pea hoko atu ha fanga ki'i fetalanoa'aki nounou mo kinautolu koe'uhi' ke faingofua 'enau hiki hake' 'o kapau 'e liliu 'enau fakakaukau'.
- Talanoa mo e kau mahaki ta'u iiki ange 'a ia 'oku kauti 'enau mātu'a'. Talaange kiate kinautolu 'oku malava ke nau ma'u e kauti' pea mahalo 'e 'i ai e taimi 'oku fiema'u ke nau ma'u 'a e faito'o 'iuliki 'ēsiti'.
- Muimui'i mo e kau mahaki 'oku nau ngāue'aki 'a e faito'o 'iuliki 'ēsiti' ke vakai'i pe 'oku nau sai pē.

